

Streszczenie Decyzji Komisji
z dnia 3 października 2007 r.
dotyczącej postępowania przewidzianego w art. 81 Traktatu WE
(Sprawa COMP/38710 – Bitum Hiszpania)

(Zgłoszona w dokumencie nr C(2007) 4441 wersja ostateczna)

(Jedynie teksty w językach angielskim i hiszpańskim są autentyczne)

(2009/C 321/08)

Dnia 3 października 2007 r. Komisja przyjęła decyzję dotyczącą postępowania przewidzianego w art. 81 Traktatu WE. Zgodnie z przepisami art. 30 rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 ⁽¹⁾ Komisja niniejszym podaje do wiadomości nazwy stron oraz zasadniczą treść decyzji, wraz z informacjami na temat wszelkich nałożonych kar, uwzględniając jednak uzasadnione prawo przedsiębiorstw do ochrony ich tajemnic handlowych. Pełen tekst omawianej decyzji w wersji nieopatrzonej klauzulą poufności w autentycznych wersjach językowych postępowania dostępny będzie na stronie internetowej Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji, pod adresem:

http://ec.europa.eu/comm/competition/index_en.html

1. WPROWADZENIE

- (1) Na mocy niniejszej decyzji nakłada się grzywnę na pięć przedsiębiorstw za naruszenie postanowień art. 81 Traktatu. W latach 1991–2002 przedsiębiorstwa te wzięły udział w porozumieniu dotyczącym podziału rynku oraz uzgodnień w zakresie cen bitumu penetracyjnego na rynku hiszpańskim.

2. OPIS SPRAWY

2.1. Krótki opis naruszenia

- (2) Decyzja dotyczy pojedynczego i ciągłego naruszenia postanowień art. 81 Traktatu polegającego na uzgodnieniach dotyczących podziału rynku i uzgodnieniach cenowych w odniesieniu do rynku bitumu penetracyjnego. Sam charakter naruszenia sprawia, że stanowi ono jeden z najcięższych rodzajów naruszenia postanowień art. 81 Traktatu.
- (3) Naruszenie rozpoczęło się w marcu 1991 r. i trwało przynajmniej do października 2002 r. Miało miejsce na terenie Hiszpanii (z wyłączeniem Wysp Kanaryjskich).
- (4) Wartość hiszpańskiego rynku bitumu penetracyjnego w 2001 r., ostatnim pełnym roku trwania naruszenia, wynosiła około 286 mln EUR.
- (5) Przedsiębiorstwa, których dotyczy przedmiotowa decyzja (pięć przedsiębiorstw oraz 13 podmiotów prawnych) to Repsol, Proas-Cepsa, British Petroleum („BP”), Nynäs oraz Petrogal-Galp. W trakcie trwania naruszenia wymienione przedsiębiorstwa kontrolowały wspólnie ponad 90 % hiszpańskiego rynku bitumu penetracyjnego.
- (6) Bitum jest produktem ubocznym procesu destylacji ropy naftowej. Około 85 % produkowanego w UE bitumu wykorzystywane jest do budowy dróg jako środek spajający przy produkcji asfaltu, gdzie bitum używany jest do spajania kruszywa. Pozostałe 15 % używane jest w innych obszarach budownictwa, np. w zastosowaniach przemysłowych,

takich jak pokrycia dachowe. Około 80 % bitumu używanego do budowy dróg nie jest poddawane dalszej obróbce: jest to tzw. bitum penetracyjny. Pozostałe 20 % bitumu wykorzystywane do budowy dróg to bitum poddawany dalszej obróbce: są to emulsje bitumiczne oraz bitum zmodyfikowany. Decyzja Komisji dotyczy bitumu penetracyjnego, to jest niemodyfikowanego bitumu używanego do budowy dróg.

- (7) Adresaci niniejszej decyzji uczestniczyli w różnym zakresie w działalności kartelu, w ramach którego:
- porozumiano się co do udziałów w rynku,
 - na podstawie udziałów w rynku dokonano podziału wielkości sprzedaży i liczby klientów dla każdego z uczestników porozumienia,
 - monitorowano realizację porozumienia w zakresie podziału rynku i klientów, w tym celu wymieniano też poufne informacje o rynku,
 - stworzono mechanizm kompensacyjny korygujący odchylenia od ustaleń dotyczących podziału rynku i klientów,
 - decydowano o zmianie cen bitumu oraz uzgadniano moment wprowadzenia nowych cen.
- (8) Działania podejmowane w zakresie koordynacji cen miały wspierać ustalenia dotyczące podziału rynku, ponieważ zapewniały, że różnice pomiędzy cenami oferowanymi przez poszczególnych dostawców nie zaburzą porządku w zakresie uzgodnionego podziału wielkości sprzedaży i liczby klientów.
- (9) Rozmowy na temat podziału rynku oraz zmian cen toczyły się wokół tzw. „asfaltowego stołu” w czasie dwu- lub wielostronnych spotkań uczestników kartelu.
- (10) Rozmowy na temat podziału rynku prowadzone były co roku, aby oszacować i podzielić rynek na kolejny rok. Dokument, który pod koniec rocznych negocjacji przy „asfaltowym stole” przedstawiał porozumienie w zakresie podziału rynku oraz podział wielkości sprzedaży i liczby klientów, nazywany był „PTT” lub „Petete”.

⁽¹⁾ Dz.U. L 1 z 4.1.2003, s. 1.

(11) Zmiany cen oraz moment ich wprowadzenia uzgadniane były zwykle przez przedsiębiorstwa Repsol i Proas, które informowały następnie pozostałych uczestników działań kartelu o podjętych decyzjach.

2.2. Adresaci decyzji i czas trwania naruszenia

(12) Adresatami decyzji są niżej wymienione spółki, które uczestniczyły w naruszeniu w następujących okresach:

Repsol YPF Lubricantes y Especialidades S.A. (Ryleasa):	1 marca 1991 r. – 1 października 2002 r.
Repsol Petróleo S.A.:	1 marca 1991 r. – 1 października 2002 r.
Repsol YPF S.A.:	1 marca 1991 r. – 1 października 2002 r.
Productos Asfálticos S.A. (Proas):	1 marca 1991 r. – 1 października 2002 r.
Compañía Española de Petróleos S.A. (CEPSA):	1 marca 1991 r. – 1 października 2002 r.
BP Oil España S.A.:	1 sierpnia 1991 r. – 20 czerwca 2002 r.
BP España S.A.:	1 sierpnia 1991 r. – 20 czerwca 2002 r.
BP plc:	1 sierpnia 1991 r. – 20 czerwca 2002 r.
Nynäs Petróleo S.A.:	1 marca 1991 r. – 1 października 2002 r.
AB Nynäs Petroleum:	22 maja 1991 r. – 1 października 2002 r.
Galp Energia España S.A.:	31 stycznia 1995 r. – 1 października 2002 r.
Petróleos de Portugal S.A.:	31 stycznia 1995 r. – 1 października 2002 r.
Galp Energia, SGPS, S.A.:	22 kwietnia 1999 r. – 1 października 2002 r.

2.3. Środki zaradcze

2.3.1. Podstawowa kwota grzywny

2.3.1.1. Waga naruszenia

(13) Zasięg naruszenia ograniczony jest do jednego państwa członkowskiego, które jednak stanowi istotną część wewnętrznego rynku. Mimo iż nie jest możliwe, by zmierzyć rzeczywisty wpływ naruszenia na rynek, z uwagi na jego charakter zostało ono uznane za bardzo poważne.

2.3.1.2. Zróźnicowane traktowanie

(14) Z uwagi na różnice w wielkości obrotów osiąganych przez poszczególnych uczestników kartelu na hiszpańskim rynku bitumu przedsiębiorstwa podzielono na grupy, które potraktowano odmiennie, aby uwzględnić indywidualną siłę ekonomiczną poszczególnych przedsiębiorstw w zakresie zakłócania konkurencji.

(15) W tym celu przedsiębiorstwa zaklasyfikowano do trzech kategorii, w zależności od ich udziału w rynku bitumu (w oparciu o wartość sprzedaży) w Hiszpanii w 2001 r., ostatnim pełnym roku trwania naruszenia.

2.3.1.3. Wystarczający skutek odstraszający

(16) Aby określić wysokość grzywny na poziomie zapewniającym, że będzie miała ona wystarczający skutek odstraszający, zastosowano mnożnik w odniesieniu do grzywien nałożonych na BP (1,8) oraz Repsol (1,2), z uwagi na ogólną wielkość tych przedsiębiorstw.

2.3.1.4. Czas trwania pomocy

(17) Grzywnę zwiększono o odpowiedni procent jej wartości, w zależności od tego, jak długo opisane powyżej podmioty prawne uczestniczyły w naruszeniu przepisów.

2.3.2. Okoliczności obciążające: znaczenie lidera

(18) Przedsiębiorstwa Repsol i Proas stanowiły znaczącą siłę napędową działań kartelu i działały w charakterze liderów. Uzasadnia to zwiększenie podstawowej kwoty grzywny o 30 % w przypadku obu przedsiębiorstw, ponieważ stały one na czele kartelu.

2.3.3. Okoliczności łagodzące: ograniczone zaangażowanie w określone aspekty naruszenia

(19) Nynäs i Petrogal powołały się na okoliczności łagodzące, twierdząc, że ich rola w naruszeniu była całkowicie bierna i ograniczała się do podążania za liderem. W niniejszej decyzji twierdzenia te odrzucono, ponieważ w rzeczywistości obie firmy co roku uczestniczyły w rozmowach na temat podziału rynku na kolejny rok. Niemniej jednak w decyzji uwzględniono, że udział przedsiębiorstw Nynäs i Petrogal w odniesieniu do określonych aspektów naruszenia, a konkretnie mechanizmu monitorowania i mechanizmu kompensacyjnego, jak również działań w zakresie uzgadniania cen, miały mniej regularny i aktywny charakter niż miało to miejsce w przypadku pozostałych uczestników kartelu. Z tego względu grzywnę obniżono o 10 %.

2.3.4. Zastosowanie pułapu 10 % obrotów

(20) Przy obliczaniu grzywien zastosowano odpowiednio pułap 10 % obrotów określony w art. 23 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1/2003.

2.3.5. Zastosowanie zawiadomienia w sprawie łagodzenia kar z 2002 r.

2.3.5.1. Zwolnienie z grzywien

(21) Postępowanie wszczęto na podstawie wniosku o zwolnienie z grzywny przedstawionego przez BP zgodnie z zawiadomieniem w sprawie łagodzenia kar⁽¹⁾. W pisemnym zgłoszeniu zastrzeżeń, którego adresatem było BP, Komisja stwierdziła wstępnie, że przedsiębiorstwo to nie wypełniło zobowiązań w zakresie współpracy wynikających z art. 11 lit. a) zawiadomienia w sprawie łagodzenia kar oraz że dopiero w ostatecznej podjętej decyzji stwierdzi, czy przyzna mu zwolnienie z grzywny.

⁽¹⁾ Dz.U. C 45 z 19.2.2002, s. 3.

(22) Z uwagi na okoliczności przedmiotowej sprawy w niniejszej decyzji ostatecznie stwierdza się, że przedsiębiorstwo BP współpracowało w sposób prawdziwy, pełny i ciągły, w trakcie całej procedury administracyjnej, oraz dostarczało Komisji wszelkich dowodów, w których posiadanie weszło lub które były dla niego dostępne, spełniając tym samym warunki określone w pkt 11 lit. a) zawiadomienia w sprawie łagodzenia kar. BP wywiązało się też ze swoich zobowiązań zgodnie z pkt 11 lit. b) i c) zawiadomienia w sprawie łagodzenia kar, ponieważ przerwało swój udział w naruszeniu nie później niż z chwilą przedłożenia dowodów na mocy pkt 8 lit. a) zawiadomienia w sprawie łagodzenia kar oraz nie podjęło żadnych kroków mających na celu nakłonienie innych przedsiębiorstw do udziału w naruszeniu.

(23) W decyzji uznano, że przedsiębiorstwo BP spełniło warunki określone w pkt 11 zawiadomienia w sprawie łagodzenia kar oraz że kwalifikuje się do zwolnienia z wszelkich grzywien, które w przeciwnym wypadku zostałyby na nie nałożone.

2.3.5.2. Zmniejszenie wysokości grzywien

(24) Repsol i Proas złożyły wniosek o obniżenie grzywien na mocy zawiadomienia w sprawie łagodzenia kar. Komisja zgodziła się na obniżenie grzywiny odpowiednio o 40 % i 25 % w odniesieniu do każdego z przedsiębiorstw. Przyznając odpowiednią wielkość obniżki, wzięto pod uwagę, że przedsiębiorstwa: (i) dostarczyły informacje o znacznej dodatkowej wartości, lecz (ii) zrobiły to w późnej fazie postępowania i dopiero po przesłaniu przez Komisję szczegółowego wniosku o udzielenie informacji.

3. DECYZJA

(25) Niżej wymienione przedsiębiorstwa dopuściły się naruszenia art. 81 Traktatu, uczestnicząc, we wskazanych okresach, w szeregu porozumień oraz praktyk uzgodnionych w zakresie rynku bitumu penetracyjnego, obejmujących obszar Hiszpanii (za wyjątkiem Wysp Kanaryjskich), które polegały na ustalaniu cen oraz podziału rynku:

Repsol YPF Lubricantes y Especialidades S.A., Repsol Petróleo S.A. oraz Repsol YPF S.A., od dnia 1 marca 1991 r. do dnia 1 października 2002 r.;

Productos Asfálticos S.A. oraz Compañía Española de Petróleos S.A., od dnia 1 marca 1991 r. do dnia 1 października 2002 r.;

BP Oil España S.A., BP España S.A. oraz BP plc, od dnia 1 sierpnia 1991 r. do dnia 20 czerwca 2002 r.;

Nynäs Petróleo S.A., od dnia 1 marca 1991 r. do dnia 1 października 2002 r.; AB Nynäs Petroleum, od dnia 22 maja 1991 r. do dnia 1 października 2002 r.;

Galp Energia España S.A. oraz Petróleos de Portugal S.A., od dnia 31 stycznia 1995 r. do dnia 1 października 2002 r.; Galp Energia, SGPS, S.A., od dnia 22 kwietnia 1999 r. do dnia 1 października 2002 r.

(26) W następstwie przedstawionych naruszeń nałożono następujące grzywny:

Repsol YPF Lubricantes y Especialidades S.A., Repsol Petróleo S.A. oraz Repsol YPF S.A., odpowiadają solidarnie na kwotę 80 496 000 EUR;

Productos Asfálticos S.A. oraz Compañía Española de Petróleos S.A., odpowiadają solidarnie na kwotę 83 850 000 EUR;

BP Oil España S.A., BP España S.A. oraz BP plc, odpowiadają solidarnie na kwotę 0 EUR;

Repsol Petróleo S.A.: 10 642 500 EUR; z czego AB Nynäs Petroleum odpowiada solidarnie na kwotę 10 395 000 EUR; oraz

Galp Energia España S.A. oraz Petróleos de Portugal S.A., odpowiadają solidarnie na kwotę 8 662 500 EUR; z czego Galp Energia, SGPS, S.A., odpowiada solidarnie na kwotę 6 435 000 EUR;

(27) Wskazany powyżej przedsiębiorstwom nakazuje się bezzwłoczne zaprzestanie naruszenia przepisów, o ile nie uczyniły tego do tej pory, oraz powstrzymanie się od ponownego podejmowania działań lub zachowań przedstawionych w przedmiotowej decyzji, a także od wszelkich działań lub zachowań mających taki sam lub podobny cel lub skutek.